Gemeente ROZENDAAL

Kadernota 2025-2028

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING **3**

Doel en opzet 3
Opbouw en leeswijzer 3

A. BESTUURLIJKE SAMENVATTING **4**

Maatregelen en keuzes onvermijdelijk 4
Structureel hogere uitgaven 4
Bezuinigingen en inkomsten verhogingen 4
Autonome opbrengsten 4
Uitgangspunten 5

B. ONTWIKKELING FINANCIEEL MEERJARIG PERSPECTIEF **6**

Meerjarenbegroting op basis van onvermijdelijke ontwikkelingen 6
Meerjarenbegroting met waarschijnlijkheden 8
Meerjarenbegroting met nader uit te werken onderwerpen 9

C. OPTIES OM TOT EEN SLUITENDE BEGROTING TE KOMEN **12**

Reserves 12
Onroerend zaakbelasting (OZB) 13
Overige inkomensverhoging 14
Indicatieve bezuinigingen 15

D. BIJLAGEN **17**

Ontvangen brief VNG 17
Brief Provincie begrotingscirculaire 21

Inleiding

Voor u ligt de Kadernota 2025-2028. Deze kadernota maakt deel uit van de Rozendaalse P&C-cyclus bestaande uit de kadernota, de programmabegroting, tussenrapportages en de jaarstukken (de programmarekening). De programmabegroting en de jaarstukken zijn wettelijk verplichte documenten. De kadernota is dat niet. Wel schrijft onze Financiële verordening 2024 voor dat het college van B&W de uitgangspunten voor het opstellen van de meerjarenbegroting en een actualisatie van het financieel meerjarig perspectief aan de raad voorlegt en eventueel ook voorstellen voor (nieuw) beleid.

Doel en opzet

Doel van de kadernota is om de kaders vast te stellen die voor het opstellen van de Begroting 2025-2028 leidend zijn voor het college. Het betreft daarmee de kaders voor de weging bij het opstellen van de begroting. De kadernota is dus een nota op basis waarvan college en ambtelijke organisatie de begroting verder uitwerken. De kadernota geeft aan op welke in-en externe ontwikkelingen de gemeente moet inspelen en wat dat voor het financiële beeld betekent. Met deze kadernota komt de gemeenteraad ‘aan de voorkant’ in positie om vorm en inhoud te geven aan zijn budgetverantwoordelijkheid.

Opbouw en leeswijzer

De indeling van deze nota sluit ten behoeve van de herkenbaarheid aan bij die van de begroting en de jaarrekening. Bij de kadernota gaat het om een hoofdlijnennotitie waarin de (belangrijkste) ontwikkelingen sinds het opstellen van de begroting en het eventuele financieel effect daarvan op worden vertaald naar een gewijzigd financieel meerjarig perspectief. Het is daarmee een stuk korter dan begroting en jaarrekening.

De kadernota bestaat uit drie onderdelen:

A. *Bestuurlijke samenvatting*
   Hierin beschrijven we de uitgangspositie: waar staan we als Rozendaal en welke uitgangspunten hanteren we in deze kadernota;
B. *Het financieel meerjarig perspectief*
   De financiële doorrekening met consequenties van de onderdelen A en B en een nadere onderbouwing van de meest relevante uitganspunten.
C. *Opties om tot een sluitende begroting te komen*
   In dit onderdeel is gekeken naar de dekkingsmogelijkheden die er zijn om tot een sluitende begroting te komen.
D. *Bijlagen*

A. Bestuurlijke samenvatting

De opzet van deze kadernota is vergelijkbaar met die van vorig jaar, waarbij als vertrekpunt de begroting 2024-2027 wordt genomen, met stappen van wat onvermijdelijk, wenselijk en nog nader uit te werken is. Dit is aangevuld met een deel hoe we structureel de begroting sluitend krijgen bij een blijvend ongunstig beeld van de ontwikkelingen van het gemeentefonds.

De meeste Nederlandse gemeenten zien donkere wolken hangen boven hun structurele begroting. Ook Rozendaal lijkt hier niet aan te ontkomen. De ontwikkelingen van het gemeentefonds blijven onzeker, nog eens versterkt door de trage formatie. Het resultaat van de besprekingen van de VNG met de demissionaire regering nemen we ,mee als uitgangspunt. Dat betekent dat het beeld weliswaar wat is aangepast, maar nog steeds fors ongunstig. Waar wij vorig jaar de begroting nog konden presenteren met een aardig resultaat in 2025 lijkt het erop dat door een eenmalige korting in 2025 wij, zonder ingrepen, nu ook een tekort moeten gaan presenteren in 2025. Daarnaast blijven wij de negatieve effecten van de hoge inflatie van de afgelopen jaren voelen. De vorige jaar extra verhoging van de OZB lijkt onverminderd noodzakelijk.

De meicirculaire is bij het opstellen van deze nota *niet* meegenomen. Afwijkingen in de meicirculaire ten opzichte van deze aannames brengen wij separaat in beeld voor de behandeling van deze kadernota in de raad op 2 juli.

Maatregelen en keuzes onvermijdelijk

Voor het eerst in lange tijd moet Rozendaal in de jaarrekening 2023 een negatief resultaat presenteren. Dit draagt bij aan het beeld dat maatregelen onvermijdelijk zijn. Waar vorig jaar mogelijk nog de hoop was dat een (verdere) verhoging van de OZB niet aan de orde zou zijn, lijkt dit nu (structureel) noodzakelijk. Belangrijke thema's waarop we desondanks willen investeren zijn de ontwikkeling naar een toekomstbestendige organisatie en verdere inzet op duurzaamheid en de energietransitie. Het Coalitieakkoord 2022-2026 dient hierbij als inspiratiebron. Het jaar 2025 is het laatste volle jaar om uitvoering te geven aan de voornemens in dit akkoord. Een nieuwe gemeenteraad en een nieuw college van B&W zal na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2026 onder een ander financieel gesternte aan de slag moeten gaan.

Structureel hogere uitgaven

De invloeden van de inflatie en stijging van personeelslasten zijn nog steeds op voelbaar. In het afwegen van voorstellen en nieuwe investeringen waar keuzeruimte is, blijven we de uitgangspunten van 'beheergemeente 2.0' onverminderd volgen:

- doen wat nodig en onontkoombaar is (met name autonome ontwikkelingen);
- opereren binnen de financiële kaders en afspraken, inclusief eerdere raadsbesluiten.

Bezuinigingen en inkomsten verhogingen

Er is onderzocht wat de mogelijkheden zijn tot bezuinigingen of extra inkomsten. De mogelijkheden tot bezuinigen blijken vrijwel nihil vanwege de structureel beperkte vrije ruimte, eerdere bezuinigingen en de behoefte om niet te beperken in de dienstverlening en de bijbehorende "nabijheid" tussen inwoners en de gemeente, die Rozendaal zo typeert.

Autonome opbrengsten

Naast de inkomsten uit het gemeentefonds en Specifieke Uitkeringen kent de gemeente alleen inkomsten uit de leges en OZB. De leges zijn zoveel mogelijk kostendekkend en als totaal licht verliesgevend. Ten aanzien van de OZB gold in het verleden dat de totale opbrengsten alleen kon stijgen als gevolg van inflatie, waarbij de WOZ-waarde en het percentage OZB elkaar in balans houden. In deze kadernota zetten wij het vorig jaar genomen besluit tot extra ophogen voort. Daarbij

wordt gezocht naar een geleidelijk stijging die zich in redelijkheid verhoudt tot een op termijn structureel positieve exploitatie. Verder wordt ook gekeken naar hoe het percentage zich verhoudt tot de ontwikkelingen bij andere gemeenten.

Uitgangspunten

Onze behoefte om, ondanks het voorgaande, verder te bouwen aan een gedegen toekomstbestendige financiële basis leiden tot de volgende uitgangspunten voor de Begroting 2025-2028. Deze zijn grotendeels gebaseerd op de uitgangspunten van de vorige Kadernota en aangescherpt daar waar nodig.

1. Wij streven een solide, toekomstbestendig financieel beleid na, waarbij uitgaven en inkomsten uiteindelijk (meerjarig) in evenwicht zijn.
2. Wij sluiten aan bij de adviezen van de VNG en de provincie hoe om te gaan met de verwachtingen ten aanzien van de ontwikkelingen van het gemeentefonds.
3. Wij houden voldoende reserves om onverwachte tegenvallers op te vangen.
4. Wij streven naar een weerstandsratio met een minimumgrens van 4.
5. Wij activeren investeringen om deze niet te hoeven onttrekken aan onze reserves. Hierdoor verhogen wij weliswaar onze exploitatielasten, maar houden wij op de lange termijn onze reserves op peil.
6. Wij vullen bij een positief jaarrekeningresultaat de bestemmingsreserves aan waar nodig.
7. Wij passen de OZB stapsgewijs aan naar een in de regio gehanteerd niveau.
8. Wij geven, naast de wettelijke taken, prioriteit aan de organisatieontwikkeling en het groene karakter van onze gemeente. De inhoud van het Coalitieakkoord 2022-2026 is daarbij leidend.
9. Samen met regio gemeenten streven we naar een beperkte stijging van de kosten die gemaakt worden door Verbonden Partijen waaraan wij deelnemen.
10. De kostenstijging in het sociaal domein houden we op een vergelijkbaar niveau als 2024, waarbij we werken aan besparingen in wettelijke en bovenwettelijke taken.
11. Ten aanzien van mogelijk stijgende lasten als gevolg van (nieuwe) Cao-afspraken nemen we een PM post op.
12. Wijzigingen ten opzichte van de Meerjarenbegroting 2025-2028 onder de € 5.000 worden niet meegenomen in deze kadernota.

De bovengenoemde uitgangspunten moeten er voor zorgen dat wij komen tot een structureel sluitende begroting. Voor de vorm van toezicht door de provincie Gelderland is het van belang dat het eerste jaar sluitend is. En dat er wordt gewerkt om dit in de toekomst ook weer te realiseren.

De bovengenoemde uitgangspunten worden in het vervolg van deze nota verder toegelicht.

B. Ontwikkeling financieel meerjarig perspectief

De in onderdeel A genoemde uitgangspunten worden in dit hoofdstuk verder uitgewerkt.
Eerst wordt geschetst hoe de gemeente Rozendaal er voor staat als wij alleen de zogenaamde onvermijdelijke ontwikkelingen en mutaties verwerken ten opzichte van de Programmabegroting 2024-2027. Dit leidt tot een geactualiseerd financieel perspectief als basis voor de Programmabegroting 2025-2028. De cijfers voor de beginstand van het jaar 2028 zijn gebaseerd op 2027 uit de begroting 2024-2027.

Meerjarenbegroting op basis van onvermijdelijke ontwikkelingen

	2025	2026	2027	2028
Saldo uit de begroting 2024-2027	**151.160**	**- 135.390**	**- 149.970**	**- 149.970**
Inflatie[1]	0	0	0	- 30.000
Programma 0				
Cao	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Gemeentefonds	- 100.000	22.000	12.000	16.000
Correctie rente-inkomsten i.v.m. stijgende rente	0	5.000	5.000	12.000
Programma 1				
VGGM	20.000	20.000	20.000	20.000
Programma 4				
BVO DRAN	- 7.000	- 7.000	- 7.000	- 7.000
Programma 6				
MGR SD	- 15.000	- 15.000	- 15.000	-15.000
Programma 7				
ODRA	- 9.000	- 9.000	- 9.000	- 9.000
Saldo na onvermijdelijke ontwikkelingen	**40.160**	**-119.390**	**- 143.970**	**- 132.970**

Het minteken staat voor een negatief effect op de begroting. Het start bedrag in 2028 is gelijk gehouden aan dat van 2027.

Inflatie 2025-2028

Er is alleen voor de jaarschijf 2028 een inflatiecorrectie noodzakelijk. De verwachte inflatie sluit aan bij de in de begroting 2024-2027 opgenomen percentages. Het gehanteerde inflatie percentage is 2%. De verwachting van de CPB en de DNB is dat dit uitkomt op 2,2%.

Conclusie voor begroting:

- In de begroting wordt de inflatie doorberekend naar de desbetreffende programma's.

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Gemeentefonds

Het is onzeker welke rijksbijdrage we via het gemeentefonds kunnen verwachten. O.b.v. de voorjaarsnota van het Rijk, verwachten wij in 2025 een negatief effect van € 100.000 en in 2026 t/m 2028 een positief effect van gemiddeld € 16.000. Dit is echter niet alles wat in de meicirculaire landt.

[1] De inflatie wordt hier meegenomen als totale post. Bij de begroting wordt deze per programma doorgerekend.

Dit geeft dus nog steeds een grote mate van onzekerheid over het uiteindelijke bedrag uit het de meicirculaire van het gemeentefonds.

Conclusie voor begroting:

- De ontwikkelingen uit de meicirculaire worden meegenomen in de Meerjarenbegroting 2025-2028.

Cao

De huidige Cao loopt tot maart 2025. Op dit moment is er nog geen zicht op eventuele nieuwe Cao-afspraken en het effect daarvan op de loonontwikkeling van ons personeel.

Conclusie voor begroting:

- De loonontwikkelingen worden, zodra deze bekend zijn, in de begroting meegenomen.

Renteopbrengsten

Op dit moment zien wij een stijgende lijn in de percentage van de rente. De gemeente Rozendaal heeft een sterke liquiditeitspositie. Deze hogere percentages zorgen voor hogere rente-inkomsten.

Conclusie voor begroting:

- De stijging van de inkomsten uit rente worden in de begroting verwerkt.

Programma 1: Veiligheid

Crisisbeheersing en Brandweer; bijdragen VGGM

De gemeente Rozendaal komt positief uit door de ontwikkelingen in het OOV-deel binnen het gemeentefonds. Dit staat los van de nog steeds voor Rozendaal onvoordelige nieuwe brandweerverdeelsleutel.

Conclusie voor begroting:

- Dit positieve effect wordt verwerkt in de begroting.

Programma 4: Onderwijs

BVO DRAN

Onze bijdrage aan de kosten van de BVO DRAN stijgt de komende jaren. Dit komt door de verwachte verhoging van de af te nemen diensten en een duurder uitgepakte nieuwe aanbesteding van de vervoersdiensten.

Conclusie voor begroting

- De post bestuurlijke samenwerking structureel ophogen met € 7.000.

Programma 6: Sociaal domein

MGR SD

Binnen de MGR zien we een kostentoename van in totaal € 15.000. De kosten voor de WSW nemen € 9.000 toe. Dit wordt deels veroorzaakt door kostenstijging maar ook door de afbouw van het lage-inkomensvoordeel. Daarnaast is er een kostentoename van € 6.000 die onder meer het gevolg is van de inrichting van een informatiepunt voor social return en de oprichting van de nieuwe module Regionale Facilitering Zorg. Hiervoor wordt het regiosecretariaat zorg uitgevoerd, het uitvoeringsplan jeugd, en het regionaal advies en regionale projecten jeugd. Dit leidt tot een efficiëntere aanpak die ook tot uitdrukking komt in kostenreductie op enkele andere posten.

Conclusie voor begroting:

- Alle genoemde kostenstijgingen worden verwerkt in de begroting.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Verhoogde bijdragen; ODRA

De ODRA heeft door de hoge inflatie een hogere bijdrage nodig voor de taken die uitgevoerd moeten worden.

Conclusie voor begroting:

- Programma 7 ophogen ten behoeve van de verhoogde bijdrage aan de ODRA

Meerjarenbegroting met waarschijnlijkheden

In de tabel onder 1 zijn met name posten opgenomen waarbij een hoge mate van zekerheid is over de kosten. Dit zijn ontwikkelingen waar wij niet omheen kunnen (autonoom onontkoombaar).

In de onderstaande tabel zijn kosten (in euro's) opgenomen die waarschijnlijk geïncorporeerd moeten worden in de begroting, vanwege een grote mate van onvermijdelijkheid of wenselijkheid, maar waar nog enige mate van onzekerheid over is en/of waarover nog een college-/raadsbesluit aan de orde is geweest.

	2025	2026	2027	2028
Saldo na onvermijdelijke ontwikkelingen begroting 2025-2028	**40.160**	**-136.390**	**- 143.970**	**- 132.970**
Programma 0				
Informatieveiligheid	- 5.000	- 5.000	- 5.000	- 5.000
Programma 2				
Fietspaden	- 5.000			
Wegen	- 27.000			
Led-verlichting	- 11.500			
Programma 5				
Onkruidbestrijding	- 12.500	- 12.500	- 12.500	- 12.500
Saldo voor nader uit te werken ontwikkelingen	**-20.840**	**-136.890**	**- 161.470**	**- 150.470**

Het minteken staat voor een negatief effect op de begroting.

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Informatieveiligheid

In het kader van de informatieveiligheid is er jaarlijks een pentest vereist. Deze pentest wordt op dit moment niet uitgevoerd. Afhankelijke van de tot te passen scope zullen de kosten jaarlijks tussen de € 5.000 en € 10.000 bedragen. Verder zijn er berichtgevingen dat er in de toekomst een extra audit op de NIS-2 uitgevoerd moet worden. De kosten hiervan zijn nog niet duidelijk.

Conclusie voor begroting:

- De post ICT-kosten ophogen met € 5.000 voor de pentest.

Programma 2: Verkeer en vervoer

Fietspaden buitengebied

De raad heeft op 28 maart 2023 ingestemd met het 'Fietspadenplan voor onderhoud en renovatie van de fietspaden buitengebied Rozendaal'. Hiermee is het advies overgenomen om een nieuw afstemmingsmoment met de raad op zijn vroegst in 2025 te houden over eventuele reconstructie fietspaden van asfalt naar duurzaam beton. Wij stellen voor om dit moment te verschuiven naar

2027, maar wel het extra budget van € 5.000 voor het jaar 2025 te verhogen naar € 10.000 voor eenmalig extra onderhoud aan de asfalt fietspaden. Na 2025 kan het jaarlijks extra budget van € 5.000 komen te vervallen , omdat dan mogelijk het aantal m2 asfalt fietspaden is afgenomen door het verwijderen van een bestaand fietspad.

Conclusie voor begroting:

- De extra kosten in 2025 voor de aanpak van fietspaden te verwerken in de begroting.

Asfalteren van ontstane sleuven in het wegdek

De afgelopen jaren zijn er op verschillende plekken sleuven gemaakt in het asfalt. Deze zijn tijdelijk opgevuld met klinkers. Het is de bedoeling dat dit een tijdelijke oplossing is. Dit moet dan ook hersteld worden. Dit stond al in de begroting van 2024, maar dit bedrag is ingezet voor urgente werkzaamheden aan de Beekhuizenseweg.
Conclusie voor begroting:

- In 2025 een bedrag op te nemen van respectievelijk € 27.000 voor het herstel hiervan. Aangezien dit een gevolg is van graafwerkzaamheden ten behoeve van riolering, wordt dit ten laste gebracht van de reserve riolering.

Led-verlichting

Er zijn nog een paar armaturen binnen onze gemeente die nog vervangen kunnen worden. Hiervoor zijn aanvullende middelen nodig. Hiertoe is geen technische noodzaak, maar het maakt dat de straatverlichting 100% LED is en dimbaar. Dit heeft een positief effect op de flora en fauna in de omgeving van de verlichting. De huidige armaturen zijn nog niet volledig afgeschreven. Het uitvoeren van deze werkzaamheden zijn dan ook niet strikt noodzakelijk.

Conclusie voor begroting:

- Indien de raad achter dit opgenomen punt staat dit verwerken in 2025 voor een bedrag van € 11.500.

Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

Onkruidbestrijding

In 2024 worden de diensten voor de onkruidbestrijding opnieuw aanbesteed. De verwachting is dat bij een gelijkblijvende beeldkwaliteit de kosten behoorlijk zullen toenemen.

Conclusie voor begroting:

- De uitkomsten van de aanbesteding worden meegenomen.

Meerjarenbegroting met nader uit te werken onderwerpen

In de bovenstaande tabellen zijn nog niet alle ontwikkelingen en risico's verwerkt die relevant zijn voor de komende jaren. We kiezen ervoor om de hieronder benoemde onderwerpen in aanloop naar de begroting nader uit te werken, zoals gezegd in lijn met 'beheergemeente 2.0' en waar nodig met afzonderlijke raadsbesluitvorming. Ondanks de soms grote mate van onzekerheid die bij deze onderwerpen spelen kiezen we er voor om hier nu wel grove ramingen te benoemen, om een beeld te schetsen van de globale impact op de begrotingsopgave.

Asfaltwegen

Om de asfaltwegen in onze gemeente voor de komende jaren adequaat te onderhouden is het nodig dat er regelmatig 'pleksgewijs' herstel gaat plaatsvinden. Hiermee kan de levensduur van een asfaltweg worden verlengd en is er minder groot onderhoud nodig. De afschrijvingstermijn van een asfaltweg is 15 jaar. Voor het klein onderhoud verhardingen is jaarlijks een bedrag ad. € 34.500

beschikbaar. Uit dit budget worden ook verkeersborden aangeschaft e.d. Hier valt nog een keuze te maken in de fasering van het groot onderhoud, de overgang naar beklinkering en de financiering daarvan. Dit vraagt nog uitwerking.

Integraal Huisvesting Plan(IHP)

Een Integraal Huisvestingsplan (IHP) is een langetermijnvisie voor onderwijshuisvesting en wordt opgesteld door schoolbesturen en de gemeente. Rozendaal beschikt op dit moment niet over een IHP. Deze wordt verplicht als de wet tot wijziging van diverse onderwijswetten om te komen tot een meer planmatige en doelmatige aanpak van de onderwijshuisvesting in het primair en voortgezet onderwijs in werking treedt. De beoogde inwerkingtreding is tweede helft 2025. De financiële consequenties landen op z'n vroegst in 2026.

Huisvesting doelgroepen

De druk op de woningmarkt blijft groot. Naast de reguliere woningmarkt is er ook meer aandacht voor de huisvesting van bijzondere doelgroepen. Hierbij moet worden gedacht aan Oekraïense ontheemden, statushouders en asielzoekers en waarvoor er subregionaal wordt afgestemd met omliggende gemeenten en de provincie. Daarnaast wordt er binnen de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen ook gewerkt aan een regionale woon-zorgvisie. Deze visie vormt de basis om straks samen in actie te komen om de groeiende groep ouderen, mensen die uitstromen uit beschermd wonen en maatschappelijke opvang, arbeidsmigranten, statushouders en dak- en thuislozen voldoende te faciliteren in hun woon- en zorgbehoeften. De wet Versterking regie volkshuisvesting verplicht gemeenten om een volkshuisvestingsprogramma op te stellen waarin concreet staat hoeveel, waar en voor welke specifieke doelgroepen zij gaan bouwen. Op dit moment is niet duidelijk op welke termijn deze wet in werking gaat treden en wat dit aan voorbereiding vraagt.

Bomenplan

Gezien de leeftijd van onze bomen is het de verwachting dat de kosten voor het onderhoud gaan toenemen. Dat geldt voor klein onderhoud en op termijn ook voor fundamentele ingrepen. Hierover hebben wij meer zekerheid over op het moment dat het Bomenplan is opgesteld. Dan pas zullen wij kunnen aangeven wat de mogelijkheden zijn voor financiering en hoeveel extra geld er nodig is.

Energietransitie en duurzaamheid

Voortzetting Uitvoeringsagenda Rozendaal energieneutraal 2023-2025
Op 19 maart 2024 is de vervolgaanpak en het jaarprogramma vastgesteld voor uitvoering van de energietransitie. De focus op energiebesparing en duurzame warmte blijft bestaan. In navolging van het onderzoek naar kansrijke warmtesystemen in 2023 verschuift de aanpak naar meer praktische ondersteuning van bewoners bij het verder verduurzamen van hun woning.
Daarnaast raakt het thema duurzaamheid nog diverse andere beleidsterreinen binnen de organisatie, zoals:

- Het realiseren en/of stimuleren van duurzaam deelvervoer;
- Het onderzoeken en verbeteren van de Klimaat-bestendigheid van Rozendaal (adaptatie);
- Duurzaam inkopen van goederen en diensten;
- Duurzaamheid in de openbare ruimte (bijvoorbeeld duurzamer aanbesteden en renoveren);
- Participeren in regionale projecten binnen de Groene Metropool Regio zoals: Circulair bouwen, regionale energie strategie en de regionale warmtestructuur.

Brede visie duurzaamheid
We starten in 2024 een onderzoek naar verbreding van onze duurzaamheidsaanpak. We willen, samen met bewoners, een visie opstellen hoe we Rozendaal duurzaam houden voor de (klein)kinderen van onze kinderen. We organiseren hiervoor een inspirerende startbijeenkomst op 19 september! De uitkomsten worden meegenomen in latere financiële stukken.

Het totaal van bovengenoemde aspecten leidt tot de volgende projectie (in euro's):

Onderwerpen	**Incidenteel**		**Meerjarig**	
	Schatting effect minimaal	**Schatting effect maximaal**	**Schatting effect minimaal**	**Schatting effect maximaal**
Asfaltwegen			€ 5.000	€ 30.000
IHP	€ 0	€ 10.000	p.m.	p.m.
Huisvesting doelgroepen			p.m.	p.m.
Bomenplan			€ 0	€ 30.000
Energietransitie en duurzaamheid			p.m.	p.m.

Dit beeld dwingt ons tot keuzes voor de termijn van de begroting 2025 – 2028, maar ook voor de langere termijn. Er van uitgaande dat wij de negatieve jaren moeten opvangen uit de algemene reserve, dan komt het einde daarvan in zicht.

De in de hierboven genoemde ontwikkelingen zijn nog niet meegenomen in het saldo. De onzekerheid op deze posten is daarvoor nog te groot. Daarbij ligt er zonder deze posten al een opgaaf om tot een sluitende begroting te komen. Zodra er meer zekerheid is over de omvang van de kosten wordt er gekeken naar een passende dekking. Daarbij speelt een rol de beschikbaarheid van (rijks)subsidies en eventuele cofinanciering, waarover nog onvoldoende zekerheid bestaat.

C. Opties om tot een sluitende begroting te komen

Zonder rekening te houden met de effecten in de meicirculaire van het gemeentefonds komen we in alle jaren uit op een negatief resultaat (zonder de nog uit te weken ontwikkelingen). Dit is binnen de regels van het financieel toezicht zoals uitgevoerd door de provincie niet toegestaan. De mogelijkheden van de gemeente Rozendaal om zelf het tekort te dichten zijn beperkt. De knoppen waar wij aan kunnen draaien zijn het verhogen van de OZB, het inzetten van reserves tot aan de afgesproken minimale weerstandscapaciteit en bezuinigingen.

Reserves

Bij het vermelden van de stand van de reserves en voorzieningen gaat het altijd om een momentopname. De eerste kolom is conform de jaarrekening, dus de werkelijke stand per 31-12-2023. Voor de jaren erna is rekening gehouden met de verwachte mutaties (ofwel claims) in 2024.

	Saldo 31-12-2023	Claims	Saldo beschikbaar
A. Algemene reserve			
Vrije algemene reserve	3.783.218	388.806	3.394.412
subtotaal A	**3.783.218**	**388.806**	**3.394.412**
B. Bestemmingsreserves			
Reserve monumenten	20.959	0	20.959
Reserve sociaal domein	368.210	0	368.210
Gemeentelijke gebouwen	102.625	0	102.625
Reserve digitalisering	55.710	20.000	35.710
Reserve fietspaden	63.264	0	63.264
Reserve wegen	104.611	0	104.611
Reserve begraafplaats	18.913	0	18.913
Reserve dekking kapitaallasten	4.944.265	4.944.265	0
Reserve energietransitie	337.260	0	337.260
subtotaal B	**6.015.817**	**4.964.265**	**1.051.552**
C. Voorzieningen			
Voorziening riolering	1.067.00	0	1.067.000
Voorziening wachtgeld/pensioen wethouders	326.616	0	326.616
subtotaal C	**1.393.616**	**0**	**1.393.616**
Totaal	**11.192.651**	**5.203.216**	**5.839.580**

Ten opzichte van het vorige jaar is het bedrag voor de verwachte risico's gestegen en tegelijkertijd is de hoogte van de reserves gedaald.

We streven er naar om op een behoedzame en planmatige wijze om te gaan met de reservepositie. Het weerstandsvermogen geeft antwoord op de vraag in hoeverre een gemeente in staat is om niet afgedekte risico's op te vangen met gereserveerde financiële middelen (weerstandscapaciteit). Voldoende weerstandsvermogen zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. Met uw raad is afgesproken dat de weerstandsratio minimaal 4 moet zijn. De provinciaal toezichthouder beoordeelt een ratio van 2 als uitstekend. Een hogere ratio voor Rozendaal is echter zinnig, omdat in onze relatief kleine

begroting risico's inherent relatief groot zijn. Het ratio houdt in dat vier maal de geïnventariseerde risico's kunnen worden afgedekt vanuit de reserve.

De bovenstaande ontwikkelingen hebben een grote invloed op ons weerstandsratio. Kijkend naar het laatste bovengenoemde overzicht dan is de benodigde onttrekking uit de reserve over de komende vier jaar, zonder wijziging vanuit het gemeentefonds, minimaal € 481.670. Dat is ruim een derde van de 'vrije' speelruimte die de gemeente Rozendaal heeft om te blijven voldoen aan een weerstandsratio van 4. Bij het hanteren van de minimale weerstandsratio dan is een minimale reserve nodig van € 1.475.000.

De effecten van deze ontwikkeling zijn opgenomen in het volgende overzicht.

Algemene reserve per 31-12-2023	€ 3.783.218
Claims per 31-12-2022	€ 388.806
	€ 3.394.412
Minimale benodigde reserve	€ 1.475.000
Vrij besteedbare algemene reserve	€ 1.919.412
Dekking tekorten 2025-2028	€ 481.670
Vrij besteedbare algemene reserve	€ 1.437.742

De inzet van de reserves is nodig om de tekorten te dekken. Over de komende vier jaar (van 2025 tot en met2028) is per saldo een onttrekking uit de reserve van € 481.670 noodzakelijk, als wij uitgaan van de autonome ontwikkelingen (B1) en de noodzakelijke ontwikkelingen (B2) en als wij deze tekorten volledig willen dekken uit onze reserves. Volgens de richtlijnen van het Rijk mag per jaar maximaal 10% van de algemene reserve gebruikt worden voor het dekken van de structurele lasten. Dit zou dus theoretisch voldoende ruimte bieden om onze tekorten meerjarig te dekken. Echter, dit is een noodoplossing, waarbij het niet de bedoeling is dat deze strategie voor de volle vier jaar gehanteerd wordt. Op termijn zal er een structureel dekkende begroting gepresenteerd moeten worden.

De weerstandsratio bij de Jaarrekening 2023 bedroeg 7. Bij een volledige onttrekking uit de reserve is de weerstandsratio over vier jaar 6.

NB. In deze opstelling is niet verwerkt het negatieve saldo van de nog goed te keuren jaarrekening van 2023. De oorzaak ligt met name in het sociaal domein. Dat zou de bestemmingsreserve sociaal domein verminderen met ca. € 115.000.

Onroerend zaakbelasting (OZB)

Het afgelopen jaar is de OZB naast de inflatiecorrectie extra verhoogd met 5,5%. In de saldi van deze Kadernota is deze verhoging zoals vastgesteld bij de Meerjarenbegroting 2024-2027 meegenomen. Het is noodzakelijk om deze extra verhoging te laten staan en door te trekken naar 2028, dit is in de bovengenoemde staatjes nog niet verwerkt. Voor 2028 levert dit een extra opbrengst op van € 27.500. De inflatie correctie voor 2028 is 2%. Dit is meegenomen bij de post inflatie. Elke procent extra verhoging levert circa € 5.000 op. De gemeente Rozendaal hanteert nog steeds de laagste tarieven in de regio.

Als we de totale tekorten over 2025-2028 willen dekken vanuit de opbrengsten OZB dan is een verdubbeling van het tarief noodzakelijk.

Onderstaande tabel geeft weer wat de impact van de voorgenomen ozb verhogingen (inflatie plus 5,5%, 7,5% en 10%) zijn op de aanslag gemeentelijke belastingen van de Rozendaalse woningbezitter met 3 verschillende WOZ-waardes:

Rozendaal obv 5,5%	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Aanslag bij gemiddelde woz waarde 753.000	659	708	761	819	880
Aanslag bij woningwaarde 500.000	438	470	506	544	584
Aanslag bij woningwaarde 1.000.000	875	941	1.011	1.087	1.169

Rozendaal obv7,5%	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Aanslag bij gemiddelde woz waarde 753.000	659	721	790	865	947
Aanslag bij woningwaarde 500.000	438	479	525	574	629
Aanslag bij woningwaarde 1.000.000	875	958	1.049	1.149	1.258

Rozendaal obv 10%	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**
Aanslag bij gemiddelde woz waarde 753.000	659	738	826	926	1.037
Aanslag bij woningwaarde 500.000	438	490	549	615	688
Aanslag bij woningwaarde 1.000.000	875	980	1.098	1.229	1.377

Om te zien wat de impact is op de aanslag gemeentelijke belastingen met een gemiddelde WOZ-waarde (€ 753.000) hebben wij in onderstaande tabel weergegeven wat de hoogte van de belastingen is bij regiogemeenten, het landelijk gemiddelde en het zogenaamde artikel 12 tarief. (Dit tarief is het minimale belastingtarief dat een gemeente moet hanteren om in aanmerking te komen voor een zogenaamde artikel 12 procedure. Deze procedure biedt extra hulp aan gemeenten om uit de financiële problemen te komen).

Regio en landelijk	**2024**
Aanslag in Arnhem bij woningwaarde 753.000	830
Aanslag in Rheden bij woningwaarde 753.000	839
Aanslag in Renkum bij woningwaarde 753.000	794
Aanslag landelijk gemiddelde tarief bij 753.000	684
Aanslag bij art 12 tarief	1.215

Er is sprake van dat een nieuw kabinet het voornemen wil uitwerken om de OZB-verhoging te maximeren. Indien dit voornemen uitvoering krijgt, zou er minder of geen vrijheid meer zijn, om indien noodzakelijk, de OZB te verhogen boven het maximum. Mochten wij in financiële nood komen, dan kan deze maatregel ervoor zorgen dat gemeenten in een artikel 12 procedure terecht komen. Mocht de gemeente Rozendaal hierin terecht komen dan zal haar tarief verhoogd moeten worden tot het artikel 12 tarief. Dat zou op dit moment betekenen dat de OZB met 85% moet stijgen.

Overige inkomensverhoging

Naast het ophogen van de lokale heffingen zijn er weinig effectieve oplossingen om de inkomsten te verhoging. Mogelijkheden zijn te vinden in co-financieringsprojecten, Specifieke Uitkeringen en mogelijke andere subsidie stromen. Deze opties bieden ons de mogelijkheid om ambities uit te voeren zonder dat alle kosten voor ons risico en of rekening komen. . Een en ander is sterk afhankelijk van waar het rijk mee komt. Gezien de onzekerheid is hier niets voor ingerekend. Pas als

we weten welke middelen beschikbaar komen en onder welke voorwaarden, beoordelen we of hier op ingezet wordt in relatie tot sluimerende ambities.

Indicatieve bezuinigingen

De mogelijkheden voor bezuinigingen zonder verregaande gevolgen zijn beperkt. In het verleden is al regelmatig de kaasschaafmethode toegepast. Wij snijden inmiddels in de korst en op vele plekken is de ondergrens bereikt. De bezuinigen die overwogen worden zijn dan ook rigoureuze bezuinigen met verregaande gevolgen voor de aantrekkelijkheid van Rozendaal voor onze inwoners.

Verbonden Partijen

De gemeente Rozendaal, samen met partnergemeenten zou een taakstelling kunnen opleggen aan de Verbonden Partijen (VP). De opbrengsten per VP zullen wisselend zijn. Een uitvoerende VP met verplichte overheidstaken kunnen een lagere bezuiniging realiseren dan een VP waar een gezamenlijke niet wettelijke verplichting wordt nagestreefd. Uittreden bij een VP ligt niet voor de hand. Het niet intekenen op alle opgaven bij de GMR is ook een van de mogelijke bezuinigingsmaatregelen.

Subsidieverstrekkingen

De subsidieverstrekkingen aan verenigingen, scholen, monumenten en erfgoed vallen niet onder de wettelijke verplichte taken van een gemeente. Het niet verstrekken van deze subsidies kan een bezuiniging opleveren van zo'n € 20.000 per jaar. Dit heeft echter een directe impact op de inwoner van Rozendaal. Door het niet verstrekken van een subsidie kunnen er wellicht geen evenementen plaatsvinden of kunnen monumenten niet voldoende onderhouden worden.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Om een weerbare en wendbare toekomstbestendige organisatie te zijn hebben wij de afgelopen jaren moeten investeren in de organisatie. Ook voor de komende jaren is dit nog nodig. Toch weten wij binnen dit programma een besparing te realiseren van zo'n € 75.000. Dit halen wij uit:

- het aframen van het budget voor de Rekenkamer;
- terugdringen personele lasten (inclusief inhuur);
- schrappen van de post onvoorzien.

De gevolgen van het bezuinigen op deze posten zijn dat :

- wij niet meer voldoen aan wettelijke verplichtingen;
- een weerbare en wendbare organisatie niet meer kunnen realiseren;
- tekort komen op goed werkgeverschap;
- geen tegenvallers kunnen opvangen binnen de begroting.

Programma 2 Verkeer en Vervoer

Binnen dit programma zien wij de mogelijkheden tot bezuinigingen op gladheidsbestrijding. In dat geval strooien wij alleen de hoofdwegen . Alle andere wegen laten wij achterwege. Verder kunnen wij hier nog snijden in het onderhoud aan wegen. Beide opties leveren zo'n € 5.000 tot € 10.000 op. Beide opties hebben ook effect op de veiligheid van de Rozendaalse inwoner en hebben potentieel juridische consequenties (aansprakelijkheidsstelling bij ongevallen).

Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

Binnen dit programma kunnen wij snijden in het onderhoud van het groen. Dit kan door het naar beneden bijstellen van de beeldkwaliteit. Dit kan een bedrag opleveren van € 10.000. Het nadeel hiervan is dat de beeldkwaliteit achteruit zal gaan.

Programma 6 Sociaal Domein

Voor het bezuinigen op het sociaal domein zijn wij grotendeels afhankelijk van derden. Een belangrijke speler voor de gemeente Rozendaal daarin is vanzelfsprekend de gemeente Rheden. Op dit moment is de gemeente Rheden druk bezig met het in kaart brengen van bezuinigingsopties, het sociaal domein blijft hierin niet gespaard. Dit zal ook zijn uitwerking hebben op de Rozendaalse begroting. Op dit moment is nog niet aan te geven wat voor effect dit heeft op onze begroting. Naast het scherper stellen van toegang tot de wettelijke verplichte taken, wordt er ook gekeken naar de mogelijkheid tot het bezuinigen op de bovenwettelijke taken en subsidies aan verenigingen.

In het onderstaande overzicht is te zien wat voor effect de bovengenoemde maatregelen hebben op de begroting, indien er een mix wordt gemaakt van deze dekkingsmogelijkheden.

	2025	2026	2027	2028
Saldo voor in te zetten dekkingen 2025-2028	**-20.840**	**-136.890**	**- 161.470**	**- 150.470**
Dekking uit reserve riolering	27.000			
Verhoging OZB in 2028				27.500
Aanvullende ophoging OZB met 2,5% (totaal is dan 10%)	12.500	25.000	37.500	37.500
Bezuiniging subsidies		10.000	10.000	10.000
Bezuiniging programma 0		45.000	45.000	45.000
Bezuiniging programma 2		5.000	5.000	5.000
Bezuiniging programma 5		5.000	5.000	5.000
Dekking uit reserve om rond de 0 uit te komen		50.000	60.000	25.000
Saldo Kadernota	**18.660**	**3.110**	**1.030**	**4.530**

D. Bijlagen

Ontvangen brief VNG

Aan de leden

Datum
15 april 2024
Kenmerk
COS/U202400203
Lbr. 24/011
Telefoonnummer
070-3738393
Bijlage(n)
-

Gemeentefinanciën in Voorjaarsnota 2024

Geachte leden van college en gemeenteraad,

De afgelopen weken heeft de VNG in meerdere intensieve gesprekken met het demissionaire kabinet gestreden voor de goede financiële positie voor gemeenten, in lijn met de resolutie en moties van onze leden. Die gesprekken hebben resultaat opgeleverd.

Het demissionaire kabinet zet een stap en neemt de volgende punten op in de Voorjaarsnota:

- De oploop van de opschalingskorting van € 675 miljoen wordt structureel geschrapt.
- Rechtvaardige risicoverdeling Wmo door heldere afspraken over objectieve indexering en aparte fondsvorming
- Indexering zorgkosten: € 75 miljoen in 2026 oplopend tot 300 miljoen in 2029.
- Een opschoonactie voor specifieke uitkeringen.

Het kabinet vraagt hiervoor helaas wel een prijs: in 2025 wordt het gemeentefonds eenmalig € 675 miljoen lager vastgesteld. Vanaf 2026 stijgt het structureel met € 750 miljoen oplopend tot ongeveer 1 miljard in 2029.

Het financiële probleem van gemeenten is hiermee niet opgelost maar we zetten wel betekenisvolle stappen. Op basis van deze resultaten vervolgen we onze inzet richting de formatietafel voor een goede balans tussen taken en middelen.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

vng.nl

Toelichting

Systematiek
Zoals bekend vonden sinds het aantreden van het kabinet Rutte 4 vele gesprekken plaats tussen fondsbeheerders en medeoverheden over de financiële verhoudingen. Over de periode tot en met 2025 konden daarbij goede afspraken worden gemaakt, waaronder het bevriezen van het volumeaccres tot en met 2025. Over de periode vanaf 2026 ging dat moeizamer.

Bij de Voorjaarsnota 2022 kwam een eerste correctie op het coalitieakkoord door over het gemeentefonds vanaf 2026 wél loon- en prijscompensatie te geven. In de Voorjaarsnota 2023 kondigde het kabinet aan het gemeentefonds voortaan via de 'bbp-systematiek' te indexeren. Dit besluit was eenzijdig tot stand gekomen. Voor de VNG was dit geen goede vervanger van de trap-op-trap af-systematiek, omdat de bbp-systematiek geen rekening hield met het feit dat de uitgaven voor de zorg door onder andere demografische ontwikkelingen harder stijgen dan het bruto binnenlands product. Daarmee zou het gat vanaf 2026 elk jaar verder toenemen.

Opschalingskorting
Naast de discussie over de wijze van indexeren van het gemeentefonds is door ons ook consequent gewezen op de terugkeer van de oploop van de opschalingskorting en het feit dat daarbovenop het gemeentefonds in 2026 op een lager niveau werd vastgesteld. Al deze ontwikkelingen tezamen zouden leiden tot wat inmiddels 'het ravijn' is gaan heten.

Na de val van het kabinet werd al snel duidelijk dat besluitvorming hierover door een nieuw kabinet gedaan zou moeten worden. Die voortdurende financiële onzekerheid zou echter voor gemeenten grote gevolgen hebben. Eind 2023 maakte het demissionaire kabinet de volgende afspraak: mocht er nog geen nieuw kabinet zijn in aanloop naar de Voorjaarsnota 2024, dan zou er (in ieder geval) gesproken worden over het afschaffen van de opschalingskorting.

De afgelopen weken is dat gesprek in een intensieve reeks van overleggen gevoerd. De uitkomsten ervan staan in het begin van deze ledenbrief beschreven en vertalen zich in financiële zin als volgt:

(Miljoenen euro)	*2024*	*2025*	*2026*	*2027*	*2028*	*2029*
1. Accres GF bbp vanaf 2024	-719	-1.324	-136	-109	-88	-63
2. Schrappen oploop opschalingskorting GF	-	-	675	675	675	675
3. Incidentele compensatie GF	719	649	136	109	88	63
Totaal effect op GF	-	-675	675	675	675	675
Reservering Aanvullende Post			75	150	225	300

Hiermee is de discussie over de opschalingskorting afgerond. Voor de Wmo-uitgaven is een – nog uit te werken – aparte, geobjectiveerde indexering aangekondigd. Ook wordt het verminderen van het aantal specifieke uitkeringen door het kabinet, samen met ons, versneld aangepakt.

Het gesprek over de gewenste omvang van het gemeentefonds vanaf 2026 zal met een nieuw kabinet moeten worden gevoerd. Voor ons staat vast dat ook met de in de Voorjaarsnota

aangekondigde aanpak vanaf 2026 nog steeds een groot gat overblijft wat hetzij door meer middelen, hetzij door minder taken gedicht moet worden.

Wat betekent dit voor de ambtelijke organisatie?
Voor dit jaar heeft de Voorjaarsnota van het kabinet geen gevolgen en voor de jaren vanaf 2026 levert het een positiever beeld op ten opzichte van de septembercirculaire. Voor 2025 betekent het besluit van het kabinet op basis van de gevoerde gesprekken echter dat gemeenten minder middelen uit het gemeentefonds ontvangen dan op grond van de septembercirculaire mocht worden aangenomen. Dat betekent dat alle gemeenten voor de keuze staan hoe dit (alsnog) verwerkt moet worden in de meerjarenbegroting 2025 – 2028.

In de gesprekken met de fondsbeheerders is dit punt – en de onwenselijkheid ervan – nadrukkelijk onder de aandacht gebracht. Dit heeft er niet toe geleid dat door het kabinet een andere keus is gemaakt. Wel hebben de fondsbeheerders toegezegd met de toezichthouders in overleg te treden om te bezien hoe het effect van deze late ingreep ingekaderd kan worden.
Op 1 maart hebben we het eerste deel van ons begrotingsadvies gepubliceerd. Op basis van de Voorjaarsnota zullen wij het tweede deel van ons advies opstellen, in nauwe samenspraak met financieel experts van gemeenten.

Gelegenheid voor vragen en reactie
Vanwege de impact en complexiteit van deze kabinetsplannen geven we u graag de gelegenheid om uw vragen te stellen en te reageren. We betrekken daarbij onze inzet richting de formatietafel. Daarvoor organiseren wij de volgende momenten:

- Extra Klankbordgroep vergadering 15 april a.s.
  Op 15 april om 20:00 uur is er een extra digitale vergadering van de Klankbordgroep, waarin alle regio's vertegenwoordigd zijn. De reguliere klankbordgroep vergadering van 22 april komt daarmee te vervallen.
- Extra vergadering VNG-commissie Financiën op 15 april a.s.
- Naast deze extra sessies zullen we ook in gesprek gaan tijdens:
  - reguliere VNG-commissievergaderingen
  - provinciaal voorzittersoverleg
  - diverse vergaderingen van provinciale afdelingen
  - bestuurlijk netwerkoverleg
  - bestuurs- en ledenvergaderingen van de diverse netwerken.
  - extra vergadering van de Vereniging van Gemeentesecretarissen

  Uitnodigingen voor bovenstaande sessies worden gedaan via de reguliere kanalen.
- **Gesprekken wethouders financiën**
  Speciaal voor wethouders Financiën organiseren we op 17 en 18 april diverse digitale bijeenkomsten waarbij de VNG-directie met de wethouders in gesprek gaat. De gesprekken zijn via MSTeams en er kunnen per gesprek maximaal 20 wethouders deelnemen. Bij grote belangstelling zullen we extra bijeenkomsten organiseren. Wethouders Financiën kunnen zich aanmelden via deze link: https://forms.office.com/e/7vg4uag9rZ.

Mocht u ook deel willen nemen aan een bijeenkomst of wilt u een toelichting krijgen bij een eigen bijeenkomst, dan kunt u contact opnemen via directiezaken@vng.nl.

Mogelijke extra ALV 24 mei
We houden de optie open om tijdens een extra ALV met alle leden in gesprek te gaan. Wij verzoeken u om hier in uw agenda's rekening te houden: 24 mei a.s. 13.00-15.00 uur, in het Beatrixtheater in Utrecht (exacte tijden onder voorbehoud). Op basis van de actuele ontwikkelingen en de hierboven genoemde gesprekken in de komende weken zal het VNG-bestuur uiterlijk vrijdag 26 april a.s. een definitief besluit nemen over het houden van een extra ALV.

Vragen
Voor vragen kunt u mailen naar info@vng.nl.

Met vriendelijke groet,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

mr L.K. Geluk
Algemeen directeur

Brief Provincie begrotingscirculaire

De college van Burgemeester en Wethouders van de Gelderse gemeenten

Datum
8 mei 2024

Zaaknummer
2024-004156

Onderwerp
Begrotingscirculaire 2025

Inlichtingen bij
Provincieloket
026 359 99 99
post@gelderland.nl

Blad
1 van 2

Geacht college,

In onze rol als financieel toezichthouder informeren wij u jaarlijks in onze begrotingscirculaire over de actuele ontwikkelingen die van belang zijn bij het opstellen van uw begroting en van invloed zijn op ons toezicht (van uw financiële stukken). Daarnaast informeren wij u in deze circulaire over het proces van het financieel toezicht, in het bijzonder over de begrotingsrichtlijnen en over de toetsingsaspecten die wij hanteren bij het beoordelen van uw Begroting 2025.

Begrotingscirculaire 2025
Deze begrotingscirculaire is van belang bij het opstellen van uw Begroting 2025 en Meerjarenraming 2026-2028. De jaarlijkse circulaire is een aanvulling op het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK 2020 gemeenten). Naast de ontwikkelingen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten gaat de Begrotingscirculaire 2025 in op een aantal specifieke onderwerpen.

Er blijven de komende jaren forse uitdagingen op het gebied van gemeentefinanciën. Het financiële perspectief van veel gemeenten vertoont na 2026 structurele tekorten. Onder meer de invoering van een nieuwe financieringssystematiek voor de medeoverheden en de ontwikkelingen in het Gemeentefonds gaan gepaard met structurele verlaging van de algemene uitkering voor gemeenten. Dat maakt het voor u niet eenvoudig om een structureel duurzaam financieel beleid te voeren. Ons college heeft hier veel begrip voor maar in toenemende mate ook zorgen over.

De ondertussen verschenen Voorjaarsnota 2024 van het demissionaire kabinet schept niet alleen op een aantal punten van de bijgaande begrotingscirculaire al meer duidelijkheid maar levert ook financieel resultaat op.
In de VNG-reactie hebben wij gelezen dat weliswaar sprake is van een stap in de goede richting maar dat hiermee het financiële probleem van gemeenten niet wordt opgelost. Dat standpunt kunnen wij onderschrijven.
In dat kader wordt in de circulaire dan ook geadviseerd alvast na te denken over passende (dekkings)maatregelen.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie Gelderland

Als toezichthouder hebben wij de taak toe te zien op het structureel en reëel evenwicht van de Begroting 2025 en/of Meerjarenraming 2026-2028. Dit doen wij onder meer door middel van het beoordelen van uw begroting en door met u in gesprek te gaan over uw financiële huishouding, onder meer tijdens de kennisochtend voor wethouders financiën op 19 september 2024.

Ieder jaar is ons uitgangspunt dat uw gemeente onder repressief toezicht komt te staan. Dit is de lichtste vorm van toezicht en betekent dat uw gemeente zonder onze voorafgaande goedkeuring de begroting kan uitvoeren. Voorwaarden om onder repressief toezicht te blijven zijn dat u er voor zorgt dat uw begroting (en/of meerjarenraming) structureel in evenwicht is en dat de raming van begroting realistisch is. Deze voorwaarden zijn opgenomen in de Gemeentewet.
Gedurende het jaar volgen wij risicogericht de ontwikkelingen van uw financiële positie en nemen kennis van uw financiële besluiten. Hiertoe vragen wij u de kader/voorjaarsnota, bestuursrapportages en de conceptbegroting aan ons ter kennisname toe te sturen, zodat wij tijdig met u in gesprek kunnen wanneer de financiële positie fors verslechterd of hiertoe anderszins aanleiding bestaat. Dit stelt ons ook in staat om eventuele problemen samen tijdig te signaleren en met u mee te denken over en te zoeken naar eventuele oplossingen.

De begrotingscirculaire 2025 is ook terug te lezen op onze websites www.gelderland.nl en www.geldersefinancien.nl.

Met vriendelijke groet,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

Henri Lenferink
Commissaris van de Koning

Frederik van Ardenne
Secretaris

Bijlage:
- Begrotingscirculaire 2025

provincie Gelderland